

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 29 του Μάη 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Οικονόμου αριθ 4 — ΑΡΙΘ. 130

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Η ΚΛΗΡΑ

Αφιερώνεται στον αγώνα του «Νουμά»

«Εβλεπα μια νύχτα χιονισμένη από το φεγγίτη. Γλυκοκαμάρινα τή Θειοχάρη. Όλο γύριζε στο τζάκι ψαθιά κι' άντρομίδες· ένα κοίτσουρο στη φωτογωνιά κουσούκιαι· ο καντηλιέρης διήλωσα φώταγε τὰ γύρω, και στο κέδρονο κανάτι ήταν λαγωνικά σκαλισμένα. Η Θειοχάρη χτενίζεταν, και τὰ μαύρα της μαλλιά έμυρολόγησαν τον τόπο. Λακέρια ήθελε για νὰ τὰ χτενίσρ. Ο γέρο-Δάσκαλος όλο έπινε από την τσότρα και λογάριζε τὸ μουλιασμένο του βιό—χωμένο στα κατόγια. Τί γέρος! Κι τι νειά! «Εβλεπα τώρα τὰ μαλλιά τῆς Θειοχάρης που έσάλειναν σὰ φείδια βλόγυρά της, κι' έκουγα και του γέρου τὰ λόγια που έπερταν στη χόβολη, και κείγονταν. Έπρεπε νὰκούσω τον Ψευτοδάσκαλο, τον εξηνηταχροניתη. Κι' έκουσα : ο γέρος : «Γυναίκα, θάλασσα, φωτιά, κακά τρία». Η Θειοχάρη : —αφρόνοντας τὰ μαλλιά της που τῆς σκέπαζαν τὰ μακτια και κοιταζοντας τον. — «Τί είπες; για ξαναπέσ' το;» — Ο γέρος : «Κάτι για τους πεθαμένους. Τί με τηραζεις έτσι ; Πάλε γκρίνια ; Πάλε άμάχη;» Η Θειοχάρη : «Έγώ γκρίνια; Ω θε μου!» — Ο γέρος : «Πήρες και ξαινεις πάλε μαλλια· όλο και παραδες· όλο κ' εξοδο· γιατί; γιόμισες τὸ σπιτι σκουτια, ρουχισμό· άργαλειούς κι' άργαλειούς· λείει κανίνας πὸς κανεις τὰ προικιά σου... Κακόμοιρος έγω. Και που νάζερα· χού ! χού ! Σὺ άπανταίχεις ; νὰ με κληρονομήσης! Δόλια ! Ωστόσο ποιός ξέρει... Μπορεί για νὰ σου είπῶ άκούς ;... δέν άκούς ; καλά... Ωχ ! και τί δούλευα... Άη στο δίκολο για ζωή!» — Η Θειοχάρη έπλεγε τώρα τὰ μαλλιά σὲ δυό χοντρές πλεξίδες. Κάποιος τσάχαλος άκούστηκε στη στράτα κι' άκρουμάστηκε. — Ο γέρος : «Έρμος κ' έρμος είμαι· δέν ασόχησα. Έτσι άλλωνίζοντας τόσα χρόνια δὲ σὲ διάλεξα... — πίνει—κάμε καλό ν' άγίασης. Καλό και τούτο. Είμαι : τί είμαι ; Ένα ψοφίμι !... Κι' όλο για τὸ βιό μου... Τί νὰ τὸ κάμω ; Στα μάτια μου νὰ τὸ βάλω ; Κάνει, λείει, ο δόλιος ο άνθρωπος, κ' ύστερα όλα πάνε στο ποίφ ! Χαράς τον που χορτάσει από τὰ είναι του... Τὸ βιό μου, που τὸ άναχαράζω σαν πῆ γίδα, για νὰ πληθαινη, για νὰ μου φαίνεται πολύ. Τ' άλλω νὰ είπούμε ! Χί ! Χί ! Χί... Καλά, Κυρά· ζῆσε σύ... Μὰ είμαι κι' άνήμ-

πορος, είμαι... τί είμαι; ένα ψοφίμι. Φέγα από κοντὰ ντί ! Ναι, που νὰ φύγης. σὲ τραβάζει ή σακούλα... μὰ θὰ τῆ βρῆς στον τάφο της ; Θὰ τῆ βρῆς ;! — πίνει — «Ας με βοηθήση ή Γιατρίσσα—μεγάλη ή χάρη της—νὰ ιδῶ παιδί... μὰ δὲ μπορῶ... και θὰ ξεκληρήσω... Ω ! πάνε τὰ νειάτα ; Μαύρα νειάτα... και τώρα ;... σαν τούτο τὸ παλιόσκουτο με συγκυλάει... καλά, γυναικούλα μου, καλά... — πίνει—έμορφή μου γρηούλα... Χί!.. Χί!.. Χί!.. γελῶ... με τὰ σωστά μου... γρηούλα μου... Χί!.. Χί!.. Ωχού και ποιός νὰ τῶξερε. Δέν κλαίω... μέσα... δέν κλαίω... Τὸ άρχοντικό μου... γέλασε... τραγούδησε... άς κλάψη τώρα... Και δόξα ;... και παιδί ;... Τίποτα! Στάχη... και ή γενιά!.. «Ακλήρος κι' άδόξαστος... Κολασμένος θὰ βγῶ, θε μου... κι' άλλαςκερος στη ξεσταφή μου... — πίνει—«Έλα κοντα μου, Θειοχάρη, γρηούλα μου... χί!.. χί!.. νυρούλά μου, έλα στον ξεδοντιάρη... έλα νὰ σὲ... φιλή... μπᾶ συμπάθα με... κολάστηκα... έλα... θέλω νὰ είπῶ... νὰ σὲ προικήσω... Χί!.. Χί!.. γιατί... θὰ πεθάνω γλήγορα... Δέν έρχεσαι... Δέν έρχεσαι... καλὴ! — ή γάτα τριβεται στα πόδια του. — «Έλα τότες... εσύ... κακομοίρα... γατούλα μου... εφτάφυχη και σύ... Έχεις δόντια... θὰ φᾶς... ψάρι... Χί!.. Χί!.. λείει ή Παρομμία... — ή γάτα ξαναστρίφτηκε σιμά του, και ο γέρος τῆ χείδεψε σκύθοντας τὸ κεφαλι άπάνω της και χαμογελώντας της. — «Δέν έπαιρνα... εμένα κάλλιο... τί μου μελλε... Πῆρα... τί πῆρα;... τῆ φωτιά... και πὸς νὰ τῆ σβύσω;... Είμαι... γέρος άνήμπορος... για ιδὲς ή Κυρά λακάει... φεύγει... ούτε δῶ... ούτε στο κρεβά... άς μὴ τὸ είπῶ... άς τὸ βουλῶσω... Τί τῆ θέλω ; Δὲ λέω... είμαι άνήμπορος... Κείνη κρυφτηράει... νειάτα βλέπεις... με θέλει για τῆ σακούλα... μὰ θὰ τῆ βρῆ... χωμένη στη γῆς;... Πὸς λείει ο λόγος... Με τὸ νου πλουταίνει ή κόρη... με τον ύπνο ή... άκαμάτρα... άς είναι... γέλα με... μπαιζογέλα με... μὰ κρυφά... μὰ φανερά... μὰ στο φῶς... μὰ στο σκοτάδι... Πάρε μου τὸ βιό μου... στο δίνω τὸ έχει μου... νὰ πάρε τα ούλα... κληρονόμησέ με... από ζωντανό...» — Έσηκώθηκε σιγά-σιγά και ζύγωσε τῆ Θειοχάρη που τον έκουε γυρισμένη τῆν εψη της στη φωτιά — «Ένα παιδί... έναν υγιό... μου δίνεις...» — τῆς έχτύπησε με τὸ χέρι τῆν κοιτιά, και σωριάστηκε χάρμου. — Η Θειοχάρη : «Στην όργη, γερόστριγγλει!»

Ο γέρος : — σηκώνεται σιγά-σιγά. — «Ω μαύρη ζωή!.. Ωχού ! άς πάω νὰ πλαγιάσω... Γιατί διφελῶ τίποτες έγώ-καημός, καρδούλα μου». — Σταμάτησε και άκρουμάστηκε. — «Μπόγια εσύ. Που πᾶς και χλιμιντραει... τὸ άτι σου ;... Θὰ όργώσης τὸ χωράφι μου ;... Θεός, λείει... Θεός!... Καλά, κυρά, τραβίεσαι... δὲ σὲ... σὲ φιλοῦνε τὰ χείλια... του ψοφιμού... ο γέρος θὰ κοιμηθῆ... μὰ κοιτάζε καλά... Χί!.. Χί!.. Χί!.. θὰ ζυπνήση... θὰ ζυπνήση... Για

πὲς μου, Θειοχάρη... για κοιτά... ξέρεις; Χί!.. Χί!.. τὸ τραγοῦδι που... λείει... Τώρα ήμέρωσε... τώρα ή αύγη χαράζει... Τώρα τὰ πουλιά... τώρα οί πέρδικες... γλυκολαλουν... και λένε...» — Σταματάει και γελώντας δυνατὰ πάλε λείει τὸ τραγοῦδι — «Έύπνα αφέντη μου... ξύπνα καλέ μου αφέντη... Έύπνα, άγκάλιασε... κορμί κυπαρισσένιο... κι' άσπρονε λαϊμό... ζυζάκια σαν τὸ γάλα... Άνάθεμά τὸ για τραγοῦδι... ανάθεμά το...» — Γελᾶει μπαίνει στην άλλη κάμαρα σκουταθοντας στην πόρτα. — «Τώρα οί πέρδικες... Που είναι οί πέρδικες ;... Πέταξε και μου μινε ή φωλιά... Χί !.. Χί !.. Χί!.. Ο δόλιος στα χιόνια λὲς κυλιέμαι...» — Πῆγε κ' έπασε στο κρεβάτι. Έστερα βαθειά βασιλέψε σιγαλιά· τὸ κοίτσουρο ανασείστηκε στη γωνιά, έσπίθησε, έγειρε στη χόβολη. Η Θειοχάρη σιγαπατώντας ήρθε στη θύρα του γέρου. Κοιμόταν τώρα. Απὲ ζύγωσε στην όζώπορτα του τζακιου που έβλεπε κατά τῆ στράτα. Η γάτα τῆν άκλιόθησε. Έκοίταζε από τῆ χαραμάδα. Τὸν είδε σαν σιαχτρο μέσα στην άσπραδα του χιονιού. Τὰ χιόνια εφώτιζαν τον τόπο. Έστερα σταθηκε αλαχάνιστη εκεί. Κι' έκουε τὰ βήματά του κούφι κ' βρυκόλακα στο χιόνι· απὲ τῆνοιωσε στα σκαλιπάτια, σαν χτύπους τῆς καρδιάς της. Κείνος άκρουμάστηκε. Δέν έκουσε μιλι. Ζύγωσε στη χαραμάδα, είδε τὸ φῶς. Κείνη ένοιωθε τῆν άχνα τῆς αναπνοῆς του σιμά της· λαχτάρησε, ανατρίχιαζε. Σὰ μαγεμένη, σὰ λιθωμένη στεκόταν. Δέν ήμπορούσε νὰ κουνηθῆ. Έλυθήκανε τὰ χέρια της, κ' οί άρμοί της γλυκολούσαν από φόβα μαζῆ. Κείνος άνάσαινε βαθειά και κοιτάζε νὰ νοιώση τῆς Θειοχάρης τῆν πνοή μέσα από τῆ χαραμάδα. Η Θειοχάρη επάσαιζε νὰ του μιλήση σιγά—μὰ ή ρωνή ξεραίνεταν στο λάρυγγα. Η γάτα ήρθε και χαιδεύτηκε στα πόδια τῆς Θειοχάρης. Έρίγησε. Και κρύωσε. Έτραβῆξε τὸ σουρτη με κοκαλιασμένα χέρια. Μὰ κόλλησαν εκεί, άσειστα τὰ δάχτυλά της. Τῆς έφάνηκε πὸς ο γέρος έμουρμούρησε. «Οχι. Ήταν ο σκύλος που όνειριάζεταν.

Ο Λοτόμος : — απόξω σιγά, στην χαραμάδα τὰ χείλια του. — «Ανοιξε... πάγωσα... με προδόνει τὸ χιόνι... Τόρνιθι έλάλησε». — «Θάνοιζω... Θὰ τριξῆ ή πόρτα... θάκούση ο γέρος... Έμπα σιγά... άκούς;...» — «Όπως πέφτει τὸ χιόνι...» — Τρίν... ή πόρτα έτριξε. Άχνα ή μιλιά τους. Χιονισμένος, με τῆ μαύρη του καπότα μπῆκε ο νειός, ο λεβέντης. Μαυροδέρματος, ψηλός, γέρος. Έβγαλε τῆν καπότα και φάνηκε ή κορμοστασία του. Τινάζει χιόνι στα μαλλιά τῆς Θειοχάρης και κείνη χαμογελάει. Πάνε στο τζάκι και πυρώνεται ο νειός. Κείνη κάθεται σιμά του και άπιθώνει τὰ χέρια της στα γόνατά του και τον κοιτάζει γλυκά στα μάτια. Η Θειοχάρη : «Εί-σαι άρα άξῶ;» Ο Λοτόμος : «Ναι! γύριζα στα χιόνι»

νια... ἦρθα ἀπὸ τὸ χιονισμένο δάσο... καὶ σὲ καρτεροῦσα...»—κοιτάζει ἀφερέμενα τὴ φωτιά.— Ἡ Θειοχάρη: «Ὅλο καὶ μουρμούριζε, ὁ ἀλλόφυχος, σὺν τὸ στρίγγλο, ὄλο καὶ γιὰ τὸ βιό του. Ἄκουε ἐκεῖ πο-νάει ποῦ δὲν ἔχει παιδί... θέλει, λέει, παιδί...»—χαμογελάει.— Ὁ Λοτόμος: ἀφαιρέμενος πάντα σὰ νὰ μὴν ἀκούη.— «Παιδί...»— Ἡ Θειοχάρη τὸν τηράζει πάντα. Μιὰ πᾶψη μακρυνή.— Ἡ Θειοχάρη: «Ἐρχεσαι ἀπὸ τὸ δάσο; Τί κάνεις;...» Ὁ Λοτόμος: «Κόβω, ὄλο σάπια... Μὰ τώρα μὲ τὰ χιόνια... Κοντὰ εἶναι ἡ ἀνοιξη... καὶ θὰ λιώσουνε... Δὲν τὰ πιάνει πριόνι... μπλακόνουνε ἀπὸ τὰ χιόνια... Εἶναι πολλοὶ Λοτόμοι ἐκεῖ...»—Πᾶψη.— Ἡ Θειοχάρη: «Μὰ τὰ χιόνια δὲ σκεπάζουνε τὰ δεντρά;» Ὁ Λοτόμος.— ἀφαιρέμενα πάντα.— «Μόνο τὰ σάπια... τὰ ξεθάφτω ἀπὸ τὰ χιόνια... Τὰ κόβω μὲ τὸ τσεκούρι... τὸ τσεκούρι μου ἀκονίζεται στὴν ἀσπράδα τοῦ χιονιοῦ... Στὰ γερά δὲ σταματᾷ τὸ χιόνι... φεύγει... Εἶναι πάντα πράσινα... φουντωμένα... στὸ δάσο.» Ἡ Θειοχάρη: «Πᾶρε με στὸ δάσο μιὰ νύχτα σὺν ἀπόψε. Χιονισμένη. Μπορῶ νὰ λοτομήσω;...» Ὁ Λοτόμος: «Νᾶρθη τὸ καλοκαίρι καλύτερα· τότες ξερομαχῶνε καὶ πριονίζονται εὐκόλα...» Ἡ Θειοχάρη: «Ὅχι· μὲ τὸ τσεκούρι...»—ξεφώνησε τὰ στερνά της λόγια, καὶ ὁ σκύλος τοῦ σπιτιοῦ λαφίστηκε, γάβηξε· ἀκρουμάστηκαν.— Πᾶψη.— Ὁ Λοτόμος: «Πᾶγες ἔλλη βολὰ στὸ δάσο;» Ἡ Θειοχάρη: «Πρώτη βολὰ μὲ σένα.» Ὁ Λοτόμος:—τὴν παίρνει στὴν ἀγκαλιά του.— «Ἐσύ τάχα ἔσουνα ἡ Νεράιδα ποὺ θὰ στήσω στὸ δάσο μου; Λοτόμος θὰ κόψω τὰ σάπια δέντρα παλάτι νὰ σοῦ ὑψώσω. Πουρνὸ θὰ τραγουδᾷ στὸν ἥλιο· καὶ τὴ νύχτα ὄλο τὸ δάσο σύριζο καὶ σύριζο θάντιλαλᾷ τὴ γλυκόπερπη ζωή...» Ἡ Θειοχάρη: «Βασίλεψεν ἡ ὄψη μου στὰ στήθια σου καὶ λάμπει ἐκεῖ πετράδι. Τὰ χεῖλια μου σοῦ ἐγάρησαν τὸ μέλι τῆς φωνῆς σου. Στὰ μάτια σου ἀποκοίμησα καὶ τὴν ψυχὴ μου, ποῦ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ δάσου μας... Καὶ κλώθω τώρα τὸν ὕμνο καὶ τὸν τραγουδιστὴ μας.»—τόνε φιλεῖ στὰ μάτια.— Ὁ Λοτόμος: «Θὰ κόψουμε τὰ σάπια δέντρα. Καὶ θὰ στήσουμε γερά τὴν ἐκκλησοῦλα μας, νὰ λειτουργήμαστε τίποτα ἀπὸ τὴ χώρα κι' ἀπὸ τὸ χωριὸ παλιὸ καὶ ρεῖσιο. Οὔτε ἀπὸ ἀθρόπινη βουή—οὔτε καὶ γλώσσα—μόνο τοῦ δάσου μας βουή καὶ λάλημα δικό μας. Καὶ θὰ ζοῦμε στὴν ἀγιασμένη γῆς. Τ' ἀλέτρι θὰ στράφτῃ στὸ χῶμα· τὸ τσεκούρι στὰ σάπια δεντρά. Καὶ σὲ βρυσούλες κρούσῃ τοῦ νεροῦ

θὰ ποτιζόμεστε, τὰ μέτωπα στὸν ἥλιο θὰ φυτεύουμε. Ἔτσι θὰ ὀργώσουμε τὴ νέα δεντρογενιά, καὶ θάνα-στήσουμε τὸ δάσο γερό, γιὰ νὰ ξεκινήσῃ σὰ σὲ ἀνάσταση ἀπὸ λαμπάδες...»—Χαράμχτα· ἀπὸ τὸ φεγγίτη πέφτει τὸ πρῶτο θαμπὸ φῶς. Τὸ καντηλιέρι τρεμοσβύνει. Ἡ Θειοχάρη γλαρώνει στὴν ἀγκαλιά του. Ἀκοῦνε λὲς τίς καρδιές τους.— Σιγαλιά.— Ὁ Λοτόμος:—χαϊδεύοντας τίς πλεξίδες τῆς Θειοχάρης.— «Φείδια μαυρολογᾶνε καὶ μὲ δένουνε οἱ πλεξίδες σου... Δασόνουν μέσα στὰ σπλάχνα μου καὶ λόγγος εἶναι στὴν ψυχὴ μου· κι' ἀπὸ τὸ λόγγο ἀκούω τ' ἀηδόνια... τ' ἀηδόνια νᾶρχουνται, ἀκούω νὰ κελαϊδοῦνε...» Ἡ Θειοχάρη: «Δικίς σου, τραγουδιστὴ μου...» Ὁ Λοτόμος: «Κρεῖμα νὰ μὴ κρεμιέται στὴν ἀγκαλιά σου, σὲς γιομάτες ρόγες σου σὺν τὸ καρπὸ στὸ κλῆμα, ὁ γόνος τοῦ νεοῦ Λοτόμου...» Ἡ Θειοχάρη: «Δικὴ σου βουλή, ἀλάφι μου, νὰ ποτιστῆς, νὰ δροσιστῆς στὴν ἀγκαλιά μου... Μὰ ἔχω στεφάνι ἀγκαθερό...» Ὁ Λοτόμος: «Μὰ δὲν στεφάνι στὴ φωτιά!..» Ἡ Θειοχάρη: «Μὰ οἱ ρούγες τί θὰ εἰποῦν;» Ὁ Λοτόμος: «Μέσα στὰ στήθια σου τί κράζει; Ἄκου μονάχα τὴ φωνὴ σου κ' ἔλα στὸ δάσο. Ἐκεῖ δὲ φάνουν οἱ καμπάνες τοῦ χωριοῦ... Ὅλα εἶναι γερά—ἐξὸν ἀπὸ τὰ σάπια δεντρά ποῦ τὸ τσεκούρι ἀστράφτει ἀπάνω τους...»—Τὸ κεφάλι τοῦ γέρου ἀνακαλλιασμένο, μὲ τὰ μάτια πεταμένα ὄζω, τρελλὰ, γιομάτα μάνητα, πρόβανε κρυφὰ ἀπὸ τὴν πόρτα. Πικροχαμογελοῦσε· ἕνας κόκορας ἐλάλησε. Κεῖνοι ἐσταμάτησαν χωρὶς νὰ τόνε βλέπουν πίσωθὲ τους.— Ἡ Θειοχάρη: «Καὶ στὴν πηγὴ τῆς ἀγκαλιάς μου θὰ ζήσης ἀληθινὰ καὶ γιὰ πάντα. Τότες στὸ δάσο τὰ δεντρά θὰ τρέμουνε σὰ διαβαίνης. Τότες θὲν ἀνεμολογᾷ τὸ δάσο στὴν ψυχὴ σου μύριους ἠχούς... Τὰ χιόνια μὴν τρομάξεις... Θὰ ζήσουμε κορακωζώητοι... Ἀλήθεια μοῦ ἐλοτόμησες τὴν κάσσο γιὰ τὰ παλιὰ φορέματα;» Ὁ Λοτόμος: «Ναί· βιάσου!—τὴ φιλεῖ στὰ μαλλιά—Ἐτοῦτες τίς πλεξίδες θὰ τίς ἀπλώσω νὰ σκεπᾶσω τὰ χιόνια...» Ὁ γέρος:—ἐξεπετάχθη σὺν ζουρλὸς ἀπὸ τὴν πόρτα κι' ἀδράχωντας τὴ Θειοχάρη ἀπὸ τίς πλεξίδες φωνάζει στρίγγλικες φωνές.— «Καὶ μένανε τὰ χρόνια!.. Χωρικνοί, φτᾶστε!... Φτᾶστε στὴν ἀτιμιὰ μου! Φτᾶστε, χωρικνοί, γιὰ τὴ μοπομπή! Ἐλθετε στὴν μοπομπή τῆς ὁμορφῆς μου γυναικούλας!...—φώναζε πάντα μανιασμένος. Ὁ Λοτόμος σταύρωσε τὰ χεῖρια καὶ φαινόταν σὰ νὰ πρόσμενε τὰ στερνά. Ὁ γέρος κρατοῦσε κουλουριασμένες σὰ φεῖδικα τίς πλεξίδες στὰ χεῖρια του.— Ὁ γέρος: «Χωρικνοί! Ἰδέστε τὴ γυ-

ναῖκα τοῦ Ὀβροῦ, τοῦ γέρου Δάσκαλου!.. Χί! Χί!»—Ἐκλαίγε καὶ γέλαγε μὲ λύσσα. Οἱ χωρικνοὶ σὲς φωνές του ὄλο καὶ μαζεύονταν ἀπόξω ἀπὸ τὴν ἀνοιγμένη πόρτα του, γυναῖκες, ἄντρες καὶ παιδιὰ.— Ὁ γέρος:—δείχοντας στοὺς συναγμένους χωρικνοὺς τὴ Θειοχάρη, καὶ παίρνοντάς τῃ στὴν πόρτα γιὰ νὰ τὴν μοπομπέψῃ.— «Νάτῃ ἡ Κυρά! Ἡ ἀρχόντισσα στ' ἀρχοντικό μου! Ἐμένα τοῦ Ὀβροῦ! Ἐμένα τὰ κληροῦ!»— Ἡ Θειοχάρη:—ποῦ ὡς ἐτούτη τὴ στιγμή δὲν ἀντιστέκονταν στοῦ γέρου τὰ καμώματα, τώρα ἀναταράζεται καὶ πάσιζε νὰ τραθηχτῇ ἀπὸ τὰ χεῖρια του.— «Ἄσε με! Ξεβρυκολακισμένε! Ἀκλήρε! Νὰ ὁ διαλεχτός μου, καὶ νὰ ὁ τίμιος!»—εἰδεινε τώρα ὀρθωμένη στὴ θύρα τὸ Λοτόμο μὲ θρίαβο στὰ μάτια καὶ λαμπράδα τὴν ὄψη της.— Οἱ χωρικνοὶ—μουρμούρησαν.— «Καὶ τὸ στεφάνι σου; Ἀβλόητοι;!»— Ἡ Θειοχάρη—ποῦ τώρα ὁ γέρος τὴν κοίταζε πικροχαμογελώντας καὶ λαχανιάζοντας σὰ διψασμένος ἀπὸ τὴν κὰψα σκύλος.— «Χωρικνοί! Ἀκούστε καὶ κριτές μου γίνεστε! Χωρίζω ἀπὸτὰ τώρα τὸν Ὀβροῦ, τὸν ξεκληρίζω! Καὶ παληκάρη παίρνω ὅπως στὰ νεῖκατα μου εἶναι πρεπειό, κι' ὅπως μοῦ πρέπει νὰ πορεύουμαι! Δίκαια κάνω χωρικνοί;...— Οἱ χωρικνοὶ:—«Δίκαια! Δίκαια!»—ἀποκρίθησαν.—Τὰ παιδιὰ ξαναλένε ἀναμπαίζοντας τὸν γέρο: «Τὸν Ὀβροῦ! τὸν Ὀβροῦ! τὸ δάσκαλο... ἔλφα, δάσκαλε!...»— Ὁ γέρος:—Ἀποσβολώθηκε. Μὲ μιὰς ἀρπάζει τὸ κλαδερόνι, κι ὀρμαίει σὺν ἀστραπή· ἀδράχνη ἀπὸ τίς πλεξίδες τῆ Θειοχάρη καὶ τίς κόφτει σύριζα. Μιὰ φωνὴ στρίγγλι βγάνει κείνη.— «Ἐμένα!..»—Οἱ χωρικνοὶ ἔρμυνε νὰ τὸν κοματιάσουν πιστεύοντας πὼς τὴν ἐσφάζει. Μὰ βλέποντας τίς πλεξίδες στὰ χεῖρια του ξαναζώνουν στὴν ὁμορφιά, πισωδρομᾶνε καὶ θαμαζοῦνε μὲ ξεφουνητά. Ὁ Λοτόμος χυμᾷ νὰ τοῦ κρατήσῃ τὸ χεῖρ μὰ δὲν ἐπρόφτασε. Ὅστερα κοίταξε χλευαστικὰ τὸ γέρο, ἔπλωσε σὺν ἀηδὸς καὶ ἀγκαλιάζει τὴ Θειοχάρη. Ὁ γέρος ἔτρεμε ἀπὸ ζήλεια, καὶ οἱ χωρικνοὶ ἐμουρμούριζαν. Ὁ Λοτόμος: «Γέρο, ἐσύ ποῦ τὰ χεῖριά σου σταῖζουν τὸ αἷμα τῆς ἀδικίης ψυχῶνε ποῦ ἀποτύφλωσε, σὲ λίγο τὸ χῶμα θὰ σὲ λιώσῃ, τιμωρώντας σε ἡ ἴδια γῆ, τὸ ἴδιο σκουληκι ποῦ σέθηψε. Τὰ μαλλιά θὰ ξαναγείνουν στὴν ἀγκαλιά μου λόγγος, κι' ἀπὸ τὸ λόγγο θ' ἀκούω τ' ἀηδόνια νᾶρχουνται νὰ κελαϊδᾶνε. Μὰ ἐσύ στάχτη θὰ γενῆς σὲ λίγο, κι' ἀκλήρος θὰ κοίτεσαι στὴ γῆς βρυκολακῆς!» Καὶ ἔαφνου ἐπῆρε στὸν ὤμο του τὴ Θειοχάρη, κι' ὄρμησε

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΚΑΛΩ ΚΑΙ ΜΗΛΙΩ

(Ἡ ἄοχή του στὸ περασμένο φύλλο).

Ἐχόρτασε ἡ φρουμασμένη Μήλιω. Ἡ λύσσα μαστιγώνει τὰ σουσούμια τοῦ προσώπου της καὶ ὁ ἀφρός τοῦ στομάτου μουσκίβει τίς ξανθιές τρίχες ποῦ σφιγγουν τὰ δόντια. Ἀποκαμωμένη κι ἀφτὴ καὶ ζαλισμένη, μόλις βαστιούμενη στὰ πόδια, τηράει μιὰ τὴν ἀσάλεφτη Κάλω, μιὰ τὸ αἵματοβαμμένο φεγγάρι, κι ἀφτιάξεται στὸν μακρινὸ κάμπο μὴν ἀκούεται κανένας θόρυβος. Μὰ ὄλα εἶναι νεκρά. Οἱ ἀλωνιστάδες καὶ οἱ θεριστάδες δούλεθαν καλὰ τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα ἐκοιμούντανε σὺν πεθαμένοι. Καὶ εἶταν πολὺ μακριὰ οἱ ἄλλες θημωνιές.

Μία κρυάδα κάμνει τὴ Μήλιω νὰ σηκώσῃ τοὺς

νόμους της καὶ νάνατριχιάσει. Ἐροβήθηκε τότες. Χτύπησε τὰ χεῖρια πάνου καὶ μὲ τὰ μάθρα μαλλιά της στὸν ἄνεμο, μὲ τίς ξανθές τρίχες τῆς κοιτάμενης Κάλως στὸ στόμα, τρέχει μέσα στάγαθια μακριὰ μακριὰ ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ποῦ τῆς ἐγεννοῦσε τὴ φρίκη.

Δ'.

Ἀβάσταχτη πέφτει στὴ θημωνιά της. Ὁ μικρός της ἀδερφός τότες γυρίζε ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ τὴν εἶδε ἔτσι.

«Τί ἔχεις, μωρὴ Μήλιω;» τὴ ρωτᾷει τρομαγμένος.

«Ἡ Κάλω, ἡ Κάλω... ἄχ!... μὲ ξέσκισε ἡ σκύλλα... ἄχ!...» ἐπαράδωνε μέσα στὸν πόνο κ' ἐσφουγγίζε τὰ αἵματά της καὶ ἴσιαζε τὰ κουρέλια της.

«Γιατί;... γιατί;...» πιο κρυωμένος τῆς εἶπε, σὺν τῆς ἐπίασε τὰ χεῖρια.

«Ἄλί μου! πὼς ἐγίνα ἡ κακοφανισμένη!.. Μὲ πάλψε πού ἀσπρη μέρα νὰ μὴ δεῖ...»

Κι ἀπλώνει τὸ θυμωμένο ἀπὸ τὰ χτυπήματα σῶμα της στὸ χῶμα, χωρὶς νὰ βγάλῃ μιλιὰ πιά

καὶ μόνο βαριά ἄναστενάγματα τρικυμίζου τὰ ὀγκωμένα στήθια.

Μανιάζει ὁ Γκουντῆς. Περπατᾷει μιὰ ἐδῶ καὶ μιὰ ἐκεῖ ἀνήσυχτα, δαγκώνει τὸ μικρὸ του μουστάκι καὶ συχνὰ φέρνει τὸ χεῖρ πίσω στὸ ζωνάρι κατὰ τὸ λάζο. Θωρᾷ τὴν ἀδερφή του καὶ ὁ θυμὸς τὸν ἀμπώχνει νὰ πηδήσῃ καὶ νὰ φανίσει ὀμπρός. Δὲ χάνει καιρό. Ἡ μέρα δὲ θὰ εἶναι μακριὰ νὰ φέξῃ. Καὶ τὸ ἴνι τῆς ἐγδίκησης ὀργάνει τὴ σκέψη του. Χουμάει στὸν κάμπο μὲ τὸ μαχαίρι στὰ χεῖρια σηκωμίν, καὶ πεισμαμένος, σκοτεινιασμένος, σιμῶνει τὴ θημωνιά τῆς Κάλως. Τὴν ξανοίγει κοιτάμενη, βλέπει τὰ ξελυμένα δεμάτια καὶ νοιώθει τὴν πάλη ποῦ ἐγίνε. Δὲ βραδύνει. Μὲ στιβαρὸ χεῖρ χάνει βαθιὰ τὸ λάζο δυὸ τρεῖς βολές στὰ πλάτια τὰ γυμνά ποῦ τὸ αἶμα εἶταν παγωμένο τώρα· ἐνὲς κούφιος βόγγος ἀκούστηκε, μὰ χωρὶς νὰ γυρίσει πίσω φέβγει τρεχάτος, καθὼς ἦθε. Ἡ μέρα ἀσπρογαλιάζει κάτου σὲ μιὰ χλωμὴ καὶ ζέθωρη λουρίδα. Βλέπει τὴ λουρίδα ἐκείνη ποῦ φέρνει τὸ φῶς καὶ πιο γλήγορα πατάει τὰ βήματά του. Ἐκεῖ κατὰ τὸν ξεροπόταμο ἀπειροπλήθος μπακάρια μικρὰ σκεπάζουν τὴ γῆς. Τὰ πατάει καὶ θαρρεῖ τὰ πόδια του πὼς γλυστοῦν πάνου σὲ πάγο, ἀκάττωτα καθὼς εἶναι. Καὶ ἡ ψυχὴ του δὲν ἡσυχάζει, μὰ τὸν κυνηγᾷ ἐξ' ὀφθοῦ τῆς τιμω-

κατὰ τὴν στρατὰ πού πήγαινε στὸ δάσο. Ὁ γέρος
δαγκώνοντας τὶς πλεξίδες μὲ λύσσα, καὶ τηρᾶζοντα
ὕστερα κατὰ τὴν μεριά πού φεύγανε, ξεφώνησε: «Κα-
τάρα σας!» Κι' ἀπέ σηκώνοντας στὸν οὐρανὸ τὰ χέ-
ρια: «Ποῖός εἶναι ὁ Κριτής; Ποῖός ὁ Θεός;»! — Οἱ
χωρικοί στὰ λόγια ἐτοῦτα τὸν πετροβολήσανε καὶ τονέ
χτυποῦσανε μὲ βόλους χιόνια τὰ παιδιὰ λέγοντάς
του: Ὅθρὲ! Ὅθρὲ!... Δάσκαλε!.. — Ὁ γέρος
εἰρεῖ καὶ μαζέφε ὅλα τὰ σκουτιὰ τοῦ σπιτιοῦ ἐνὰ
σωρό· στὴν τράβα τοῦ σπιτιοῦ πέρασε ἕνα σκοινί, ἔκαμε
θηλειά. Ἀπὲ κέντησε φωτιά στὸ σωρό τὰ σκουτιὰ, καὶ
σύγκαιρα κραυγάζοντας: «Τώρα λυσσάχτε, σκουλιὰ!
Σταυρωτῆδες!» ἐφουρκήστηκε.

Καρδαμύλη.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ *

ΔΑΦΝΗ

Τὰ μυαλὰ ὁ πόνος ταραξεί.
Εἶναι δίκιος ὁ θυμὸς του.
Τὴν καρδιά κ' ἐμένα σπάζει
Ὁ ἀναπάντεχος καημὸς του.
Δὲ θὰ μίλαγε τὸ στόμα
Ψεύτικα τὴν ὥρα τούτη,
Κι ὅλα ἄς μούταζαν ἀκόμα
Ὅσα εἶναι στὸν κόσμον πλούτη.
Πλερωμὴ ποτὲς δὲν πῆρα·
Καὶ τὴν ὥρα πού τὸ Χάρο
Μοῦ κρυφοτομάζει ἡ μοῖρα
Πλερωμὴ ἡ δόλια θὰ πάρω;
Εἰδρασμα δὲν εἶμαι τοῦ Ἄδη!
Πῶ πολὺ ἀπὸ σένα κλαίω,
Γιατὶ ρίχνω σου σκοτάδι.
Στὴν ψυχὴ μὲ τὰ ὅσα λέω.
Στανικὰ μου ἦρθα ἐδῶ πέρα
Καὶ μὲ πόδια λυγισμένα.
Δὲ μ' ἀνάγκασε ἡ φοβέρα,
Μόν' τῆς τύχης τὰ γραμμένα.

(*) Ἡ ἀρχὴ στὸ 148 φύλλο.

ρίας τώρα καὶ μὲ παραξένα μάτια βλέπει τὸ γαῖμα
νὰ στάζει σταλαγματιές ἀπὸ τὴ μύτη τοῦ μαχαι-
ριοῦ πού ἐσφιγγε ἀπὸ συνήθειο τὸ χεῖρι του.

Ε'.

Ὅλοι οἱ γειτόνοι τᾶμαθαν ὅσα ἐγίναν. Τὴν ἄλλη
μέρα τὸ πουνὸ στὴν Καλαμύδρουση οἱ γυναῖκες, κα-
θὼς γιομίζον τὰ σταμνιά τους, ἀκούνε θαμιασμένες
τὴ συφορὰ τῆς τίμιης Κάλως κι ὅλες ρήχνουν τὸ
βρισίδι στὴ Μήλιω καὶ στὸν ἀδερφὸ τῆς. Ἄφτος
ἔχει γίνεϊ ἄφαντος. Οὔτε τὴν ἀδερφή του ξαναγύ-
ρισε νὰ ἰδεῖ. Τοῦ ἐσάλεθε τὰ μυαλὰ ἡ ἰδέα πὼς
θὰ τὸν ἀλυσσοῦδεναν καὶ θὰ τὸν ἐκλειναν στὴ μου-
χλιασμένη μπουντρούμα τοῦ κάστρου. Τὰ παράτησε
ὅλα καὶ πέρασε τὰ σύνορα γιὰ τὸ ἐξωτερικό. Ἐτσι
ἄφησε λέρτερη τὴν ἀδερφή του πού κάπια γειτό-
νισα θὰ τὴν περιποιούντανε κι ἄφτην ὥσπου νὰ
γερέψει.

Καὶ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς νέες γυναῖκες σπαζεί
σκεπτικιά. Κοιτιοῦνται στὰ μάτια παραξένα καὶ
δαγγώνουν τὰ κάτου χεῖλια κουνώντας τὰ κεφάλια
των. Ὅλες τὶς συμπαθοῦνε, γιατί εἶτανε οἱ πιὸ δου-
λεφτάρες κοπέλλες κ' οἱ πιὸ ὁμορφες. Στὰ νιάτα
των μπροστὰ τὰ μάρανα ἐπρόσφερε τὸ λιθάνι του

Κ' εἶπα ὅ,τι θέλα νὰ μείνῃ
Καὶ γιὰ ἐμὲ κρυφὸ. Μὰ τώρα
Δὲν ξεγίνεται ὅ,τι ἐγίνῃ·
Ἡ σημαδεμένη ἦρθε ὥρα.
Ψέματα δὲν εἶπα! ἡ Φύση
Φανερόνει στὸ νοῦ μου ὅσα
Δὲ μπορεῖ ἄλλος νὰ γνωρίσῃ.
Ξέρω τῶν πουλιῶν τὴ γλῶσσα,
Τὶ σιγομιλάει τὰ γέρι
Μὲ τὰ φύλλα ὅταν φιλιέται,
Καὶ σὲ ποῖο ἀποκάτου ἀστέρη
Ὁ κάθε ἄνθρωπος γεννιέται.
Τόσον κόσμον ἂν θές νὰ σώσῃς
—Κι ἄμποτε νᾶτανε ψέμα—
Τὴ Σμαράγδω θὰ στοιχιώτῃς
Μὲς στοῦ ποταμοῦ τὸ ρέμα.

ΘΩΜΑΣ

Στὰνάθεμα! Τάκούσατε τί εἶπεν ἡ Στρίγγλα;
Ποῖός ἀπὸ σὰς ἔχει καρδιὰ ἄνθρωπο νὰ χτίσῃ;

ΜΑΘΙΟΣ

Ἄφου γραφτὸ τῆς εἶναι, ἐμεῖς τί φταῖμε τάχα;

ΘΩΜΑΣ

Πιστεύετε πὼς θὰ στεριώσῃ τὸ γιοφύρι;

ΠΕΤΡΟΣ

Γιατὶ ὄχι; Ποῖός τὰ μυστικὰ ξέρει τῆς Φύσης;

ΘΩΜΑΣ

Τῆδε μιὰ γριὰ τρελλή καὶ τὸ πιστέψτε ἀμέσως!

ΜΑΘΙΟΣ

Γιατὶ εἶν' ἐλπίδα μας στερνὴ πὼς θὰ σωθοῦμε.

ΠΕΤΡΟΣ

Τόσους προσμένει ὁ Χάρος· ἄς χαθῇ κ' ἐκεῖνη.

ΘΩΜΑΣ

Ψυχὴ δὲ θὰ χαθῇ. Ὅχ χτίσω τὸ γιοφύρι.

ΜΑΘΙΟΣ

Τόσες φορὲς τάκούσαμε, μὰ ἦταν τοῦ κάκου.

ΘΩΜΑΣ

Ἀκούστε με ἄλλη μιὰ φορὰ· δὲ λέω ψέμα.

ΠΕΤΡΟΣ

Ἡ προσταγὴ τοῦ βασιλιὰ δὲν περιμένει.

ΘΩΜΑΣ

Ὅθναι χτισμένο, πρὶν περάσουν οἱ τρεῖς μέρες.

ΜΑΘΙΟΣ

Ψέματα, ἀφου δὲ χτίστηκε μὲς σ' ἕνα χρόνον.

ΘΩΜΑΣ

Μὰ ἦρθε ἡ στιγμή πού ἡ τέχνη μου θὰ νὰ νικήσῃ.

ΠΕΤΡΟΣ

Τί νίκες καὶ τί τέχνη! τὸδεῖξες τί ἀξίζεις.

κάθε λεβέντης τῆς χώρας· μὰ τίποτα δὲν ἐβγάζαν
μ' ἄφτος.

Εἶχαν λησμονηθεῖ ἐκεῖ στὴ βούση, καὶ τώρα, σιγὰ
σιγὰ μὲ τὴν ἀράδα, μιὰ μιὰ φέδγουν λυπημένες μὲ
τὰ σταμνιά γιομάτα στὶς πλάτες ὀπίσω κρεμα-
σμένα μὲ τὰ δυὸ χεῖρια καὶ μὲ τὸ κεφάλι σκυφτὸ
στὴ γῆς. Ἐνα βοσκοπαῖδι προφτάνει καὶ λέει στὶς
νέες γυναῖκες πὼς ἡ Κάλω σώνει. Κι ὅλες τὴν ἰ-
ψυχοπόνεσαν κατὰκαρδα.

ΣΤ'

Ἐπειτα ἀπὸ μέρες ἡ Κάλω ἔχει γιατρεφτεῖ. Τὰ
σημάδια μονάχα φαίνονται στὸ παραμορφωμένο πρό-
σωπό τῆς καὶ τὸ κεφάλι μαλλιά πολλὰ δὲν ἔχει.
Τὸ δίνει ὀλόγουρα μὲ μιὰ μεγάλη μαγουλίκα καὶ
βγαίνει ὄξω κάποτε. Τὰ μηλαδέφια τῆς κατέθη-
καν γιὰ λίγες μέρες ἀπὸ τὰ ψηλὰ βουνὰ πού δούλε-
θαν μπιστικοὶ στὰ μεγάλα τσελιγκάτα, μὰ τίποτας
δὲ θέλησε ἄφτη νὰ πεῖ, δὲ θέλησε νὰ μολογήσῃ γιὰ
νὰ μὴ γίνεϊ σούσουρο καὶ περιγέλιο τοῦ κόσμου.
Τοὺς εἶπε·

«Κάλλιο νὰ γίνω σκουπιδὶ παρὰ νὰ πῶ λόγο.
Ἄφηστε με, μηλαδέφια μου, στὸν πόνο μου. Ὁ Θεός
πού εἶναι δίκιος ἄς κρίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ του.»

ΜΑΘΙΟΣ

Λόγια μὴ χάνουμε· θὰ γίνῃ ὅ,τι εἶπε ἡ Δάφνη.

ΘΩΜΑΣ

Πιστεύετε στὴ μάγισσα κι ὄχι σ' ἐμένα!

ΠΕΤΡΟΣ

Ἄκου, Θωμᾶ· ἡ γυναῖκά σου ὅλους θὰ μὰς σώσῃ.

ΘΩΜΑΣ

Ποτὲς ἄς μὴ σωθοῦμε, ἂν εἶναι αὐτὸ νὰ γίνῃ.

ΜΑΘΙΟΣ

Τὸ λές· μὰ ἐμεῖς πού δὲν τὸ θέλουμε, λέμε ὄχι.

ΘΩΜΑΣ

Ἄμα δὲν εἶμαι· ζωντανὸς θεὸς νὰ πεθάνῃ.

ΠΕΤΡΟΣ

Τοῦ κάκου ὅ,τι κι' ἂν πῆς· θὰ στοιχιωθῇ ἡ Σμαράγδω.

ΘΩΜΑΣ

Ἄν σὰς ἀφήσω ἐγώ!

ΜΑΘΙΟΣ

Ναί! κράτησε ἂν μπορέσῃς

Ὅλους ἐκείνους πού σὲ λίγο θὰ τὸ μάθουν.

ΦΛΩΡΟΣ

Πίσω! δὲ βγαίνεις ζωντανὸς ἀπὸ ἐδῶ μέσα.

ΠΕΤΡΟΣ

Στάσου στὴν ἀκρὴ ἐσύ!

ΜΑΘΙΟΣ

Λαχτάρω σου κ' ἐσεῖνα!

ΘΩΜΑΣ

Σύχασε! Φλώρω· τίποτα δὲν κάνει! ἦ εἶχ.

ΜΑΘΙΟΣ

Πᾶμε νὰ τὸ ρωνάξουμε στὸν κόσμον, Πέτρο,
Ὅτι τοῦ ἀρνιέται ἀπ' τὸ χυμὸ νὰ τόνε σώσῃ.

ΘΩΜΑΣ

Σταθῆτε! λυπηθῆτέ με! τίτια λαχτάρω

Ποιὰ τὴν κρατᾶει καρδιά; ἔχετε κ' ἐσεῖς γυναῖκες

Καὶ νοιώθετε τὸν πόνο μου· δὲ θὰ θελήσῃτε

Νὰ μού σπαράχτε τὴν καρδιά, γιατί σὰς τόπε

Μιὰ γριὰ τρελλή! Σκεφτῆτέ τοι· κακοὶ δὲν εἶστε

Νὰ κάμτετε κακούργημα πού θὰ σὰς φέρῃ

Καὶ μὲς στὸν ὕπνο σας τὴν παιδωμὴ τοῦ τρόμου.

ΠΕΤΡΟΣ

Τί φταῖμ' ἐμεῖς; Μονάχος σου τῶχες ζητήσῃ

Νὰ χτίσῃς τὸ γιοφύρι γιὰ νὰ πάρῃς δόξα.

Ἐσὺ τὸ βασιλιὰ θύμισες τόσο πού ὅλους

Μὲ μιὰ του προσταγὴ στὸ θάνατο μὰς στέλνει.

Κ' ἐκεῖνοι ἐπίστησαν στὰ λόγια τῆς. Τὴν ἀ-
γαποῦσαν τόσο πολὺ τὴ μονακριβὴ πού δὲν κότσαν
νὰ τῆς ραγίσουν πιὸ τὴν καρδιά. Κ' ἐγύρισαν πάλε
στὰ βουνὰ γιὰ τὸ χειμῶνα.

Καὶ ἡ Κάλω κρύβει βαθιά, βαθιά στὰ πιὸ μυσ-
τικὰ κατατόπια τῆς καρδιάς τῆς, τὴν ἀγάπη πού
τῆς φλογίζει τὴ ζωὴ. Δὲ θέλει νὰ ἰδεῖ ξανά τὸν
Κόλια, ὕστερα ἀπὸ μιὰ μέρα πού τὴν ἀντίκρυσε
ἀφτός ἔτσι ἀσκημισμένη καὶ δίχως τὰ ξανθὰ μαλ-
λιά στὸ κεφάλι πού τῆς ἐταίριαζαν σὰν ἕνα φλουρο-
καπνισμένο στεφάνι. Γιατὶ εἶχε γελάσει ἐμπαιχτικὰ
μ' ἄφτην πού κατάντησε νὰ χάσει καὶ κάλλη καὶ
ὅλα. Τὸ γέννημά τῆς ἐκεῖνη τῆ χρονιά εἶταν κατα-
στραμμένο σκεδὸν καὶ χαμένο καὶ ἀρπαγμένο, γιατί
ἄφτη δὲ μπορούσε νὰ ἐπισταχτεῖ στὸ θέρισμα, στὰ λώ-
νισμα, στὸ λίνισμα, στὸ κουβάλημα.

Καὶ μένει ἀτήρητη μὲ τὰ ξεθωριασμένα μού-
τρα, χαλασμένη ἀπ' ὄξω, μὰ ἡ ψυχὴ τῆς κρατᾶει
τὴν περηφάνια, τὴ λιχνίζει ἀκόμα τὸ γλυκὸ ὄνειρο
τῆς νιότης καὶ μέρα πρὸς τὴν μέρα ἡ κρυφὴ θλίψη
ἀπλώνει καὶ τῆς κατατρώγει τὰ σωθικά. Μαργα-
γιάζει σὰν τὸ κομμένο τραντάφυλλο καὶ σήπεται
σὰν τὸ πεσμένο κιδόνι.

Ἄλλοτε στὸν ἀργαλιὸ μπροστὰ ἰδιάζει τὸ πανί
ἢ παίζει μὲ τὰ πόδια τῆς τὶς πατῆρες, ρήχνει τὴ